

La frase del dia

“Tenim un punt de convergència essencial amb els Estats Units: la lluita contra el terrorisme”

Emmanuel Macron, PRESIDENT DE LA REPÚBLICA FRANCESA

Tribuna

Míriam Díez Bosch. Directora de l'Observatori Blanquerna de Comunicació, Religió i Cultura

Blai Bonet, entremaliat

El petit poblet de pescadors mallorquí del port de Cala Figuera no té sorra. Gràcies a aquest generós caprici de la natura, les rosegades sandàlies dels teutònics turistes no el trepitgen més del necessari. Allí descansa l'ingent escriptor Blai Bonet (Santanyí, 1926, Cala Figuera, 1997). Hem arribat indemnes a sobreviure vint anys sense una de les veus més interessants de les lletres catalanes. La seva obra, descomunal i minuciosa, no és només poètica ni narrativa, sinó que abraça també la crítica d'art i el teatre. I es desplega com una ceba, amb fines capes que fan coïssor als ulls a mesura que les anem obrint. Allò que sobta de Bonet és la seva percepció lúcida i sensual, l'impuls que sorgeix de les entranyes calant foc i la seva mirada, tan perfecta sobre un món imperfecte i ferit.

SONDEJADORA DE L'ÀNIMA blaibonetiana, Margalida Pons, al pròleg a la poesia completa d'aquest gegant poètic, evoca unes fotografies de l'autor en què es cobreix parcialment el rostre, com fan els nens petits, entre innocents i entremaliats. Perquè Blai Bonet tenia aquella picardia de qui ha vist més enllà, la profecia dels que són tan lúcids que entren ja al catàleg dels delirants. A vegades escrivia allò que el meu avi n'hauria dit “disbarats”, frases que semblen insinuacions, conceptes onírics que reclamarien un manual d'instruccions.

EN ELS SEUS DIETARIS, aquesta consciència de veure-hi més enllà és diàfana i persistent. “Entre les forces que governen els escrits de Blai Bonet, l'empatia és la més poderosa”, escriu Margalida Pons. I si un aspecte podem fer emergir d'aquest monstre de la literatura catalana és precisament la capacitat de posar-se en la pell de l'altre, sigui aquest el mar, el condemnat a mort, el botxí, l'amant, el solitari. Edith Stein, que va

dedicar la seva tesi al fenomen de l'empatia, insistia que ser empàtic no vol dir oblidar-se d'un mateix. No és un pur mimetisme, o un oblit d'un mateix per entrar en l'essència de l'altre. Ser empàtic és ser tu mateix i, simultàniament, ser l'altre, sentir com ell, fer-se càrrec de la seva situació vital. Ell és empàticament “un mar que el foc eixuga”, entenent amb Pons que l'empatia és “molt més que un moviment feliç de sintonització”. En els seus poemes tot tremola (paraula que declina de diverses maneres), perquè la seva imatge no és mai fixa. Bonet, que va estar uns anys al seminari i va haver d'abandonar-lo a causa de la tuberculosi, té també versos d'alta volada espiritual, no només en els títols (*Quatre poemes de Setmana Santa, Carn batejada, Fill pròdig, Mantis religiosa, L'Evangelí segons un de tants*) sinó amb versos i en perspectiva. “Mentre te cerc vaig tan segur a Tu, que si et trobo no et

trobo ja m'és igual”, recita a **Càntic**. Sembla com si el principi esperança de Bloch travessés com una llança tota la seva obra. Bonet baixa molt fondo a la caverna de les pulsions humanes, i s'enlaira amb una brutalitat insòlita vers alguna cosa més.

“**I VÓS, SENYOR, VORA** els meus ossos incendiats, vora la meua carn agra com un pa florit, estau com un ca fidel”, escriu a *Déu company*, un dels poemes més colpidors i religiosos de l'autor.

“**ETS UN SOL. SEMPRE VAS ABOCANT DIA'**, escriurà amb convicció. El desig, motor de la seva literatura, és la seva molla de matalàs elàstic, un dels jocs predilectes dels nens petits: inclou una petita dosi d'innocència, una injecció d'entremaliadura i molt dinamisme i joia de viure.

LLEGIR BLAI BONET és entrar en un univers únic d'innocències perdudes (“va conèixer abans el pecat que el mar”, escriurà a *El Mar*), mentre els adults s'ho miren, de lluny. Blai Bonet escrivia sobre la vida, i tot i fer servir molt el “jo” no el podríem incloure en una literatura egocèntrica ni en el catàleg d'autors “personals”. Ell era, com els escriptors universals, un canal triat per aquella providència en què creia. Un cos, una ànima i un cervell –en aquest ordre–, en què el geni es va instal·lar durant un temps, dotant-lo d'unes capacitats expressives que el situen al costat dels titans no de la literatura, sinó de la vida. D'aquells que han sabut deixar petjada de la vida, de les seves pulsions, vies erràtiques i viaranyes de salvació. Blai Bonet, des de la seva condició de fill de família humil, des de la seva homosexualitat i sobretot des de la seva panoràmica poètica sobre la vida, és un autor que mai no em van ensenyar a l'escola, ni al seminari. Potser perquè Bonet no es pot ensenyar, i simplement s'ha de descobrir.

“Llegir-lo és entrar en un univers únic d'innocències perdudes, mentre els adults s'ho miren, de lluny”

De set en set

Anna Carreras

Trepa de covards

Mesos enrere em vaig equivocar: vaig fer like al Facebook de moltes protectores i centres d'acollida. M'agraden

els animals. Cada vegada més. Cada vegada més que les persones. Parlo d'errada perquè a mesura que passa el temps creix de manera escandalosa el nombre d'abandonaments de gats i gossos, sobretot cadells, rescatats en camades per gent de bona fe que els salven d'una mort segura. L'excés d'animals més la falta de compromís humà fan que les poques persones que s'hi dediquen ja no puguin més. Això em fa mal al cor. Sé que el meu mal de cor importa una merda, però aquesta pena va de la mà d'una mala llet tremebunda contra la societat que m'envolta, que ens envolta. Què pensa qui després de conviure amb un animal a casa se'n desfà sense miraments? Què sent qui per estalviar cent euros esterilitzant l'animal acaba deixant cinc cadells de gat en un contenidor? Quin motiu porta a deseparar un ésser viu que dona amor sense esperar res a canvi? M'emprenya molt la manca de sensibilitat. M'emprenyen molt els malparits que compren un gos per Nadal i el foten fora de casa quan arriben les vacances. M'emprenya molt que els animals es tractin com una espècie inferior. Bestioles cada vegada més tristes a les gosses municipals, fent la fi del cagaelàstics. Maltractaries la teua àvia? La cardaries dins una bossa perquè s'ofegui? Deixaries el teu pare sense una operació important? Passaries de registrar el teu fill quan neix perquè et fa mandra? Xipeu els animals, sisplau. Cuideu-los com us agradaria que us cuidessin a vosaltres. Si no, tal faràs, tal trobaràs. Abandonar és de covards.

Sísif

Jordi Soler

